Filip Zygmunt Wichrowski

Petycja do Bundestagu Republiki Federalnej Niemiec

Streszczenie

Celem niniejszej pracy jest odpowiedź na pytania o funkcje i sposób działania postępowania o rozpatrzenie petycji skierowanej do Bundestagu oraz o kondycję prawa do petycji w Niemczech. Badając zagadnienie petycji przedkładanej do Bundestagu, poszukiwane są odpowiedzi na pytanie o możliwe kierunki rozwoju prawa do petycji.

Niemieckie prawo do petycji zostało zbadane w kontekście jego roli jako narzędzia ochrony prawnej oraz instrumentu umożliwiającego komunikację z władzą ustawodawczą. Poruszono w dysertacji kwestie możliwości wywierania przez obywateli wpływu na proces podejmowania decyzji w państwie. Ponadto ocenie poddano zasadność istnienia prawa do petycji w państwie, w którym funkcjonują dojrzałe i uformowane procesy demokratyczne oraz pełna ochrona praw jednostki.

Rozważania zawarte w niniejszej pracy mają posłużyć jako podstawa do wyciągnięcia wniosków odnoszących się do zagadnienia petycji parlamentarnej w szerszym spektrum. W niniejszym opracowaniu rozpatrzono m.in. kwestie roli, jaką pełni petycja parlamentarna w demokratycznym państwie prawa, oraz funkcje parlamentarnej komisji ds. petycji w postępowaniu petycyjnym.

Ponadto na przykładzie prawa niemieckiego poszukiwano rozwiązania problemów polskiego systemu prawa. Docelowo rezultat przeprowadzonej w niniejszej pracy analizy mógłby posłużyć do zmiany ustawodawstwa w zakresie prawa do petycji.

Niniejsza praca jest podzielona na pięć rozdziałów. W rozdziale pierwszym poruszono kwestie związane z genezą prawa do petycji oraz rozwojem nomenklatury używanej na określenie tego zagadnienia. Ponadto omówiono przemiany, jakim uległy funkcje realizowane przez petycje oraz jej znaczenie w kontekście możliwości wywierania wpływu na proces podejmowania decyzji w państwie. W celu pełnego nakreślenia kształtu omawianych instytucji prawnych przytoczono akty prawne stanowiące pewne punkty graniczne rozwoju ustawodawstwa we wskazanym zakresie.

Rozdział drugi skupia się na prawie do petycji jako prawie podstawowym zagwarantowanym przez art. 17 UZ. Opisano jego stronę podmiotową oraz przedmiotową. Dokonano analizy poszczególnych uczestników postępowania petycyjnego oraz opisano ogólny charakter prawa do petycji. Rozdział ten systematyzuje podstawowe pojęcia. Wymieniono i opisano w nim poszczególne źródła prawa oraz podstawowe instytucje prawa niezbędne do dokonania precyzyjnej analizy tytułowego zagadnienia w kolejnych częściach niniejszej pracy.

Rozdział trzeci skupia się na Bundestagu i jego roli jako adresata petycji. Opisano tu poszczególne organy wewnętrzne Bundestagu odpowiedzialne za rozpatrywanie petycji. Podmioty te poddano szczegółowej analizie pod względem ich statusu, pozycji w stosunku do innych organów państwa oraz szeroko opisano ich uprawnienia związane z postępowaniem w sprawie rozpatrzenia petycji.

Rozdział czwarty poświęcono procedurze rozpatrywania petycji skierowanej do Bundestagu. Ta część pracy zawiera też krótką analizę danych statystycznych. Fragment ten ma na celu umożliwienie czytelnikowi wglądu w praktyczną stronę prawa do petycji. Opisano poszczególne stadia postępowania w sprawie rozpatrzenia petycji oraz ich znaczenie.

W rozdziale piątym podjęto próbę dokonania analizy prawnoporównawczej niektórych zagadnień w kontekście polskich uregulowań. Spojrzenie na kształt prawa do petycji w Niemczech, w szczególności petycji skierowanej do parlamentu, pozwoli na sformułowanie twierdzeń odnoszących się do rozwoju prawa do petycji w Polsce.